

precipiuntur: sed quousquisque id operatur? Opus est esse in gratia statu: quisnam certo seit, si esse? Optoret pecati venient obtinuisse; quisnam illam obtinuit? Optoret aliquem patrati sceleris dolorem conceperisse; & fortasse quisnam ad id animum advertit? Credentes ne, Auditores, ulla namdam mattatas fuisse placibaris flammis in finem usque seculorum torquendas? Deus, qui diuinaturnis! quot abutiri sunt dies, menses, anni, secula mundi id nesciunt. Apostoli hoc scripsit, & valuerunt. Sancti in Empyreo id dementes hoc Mysterium non asequebantur, & Jesu Christo reverentibus, annis tempus etiam parvum animi talus: Christiani caritatis exercitium

DE ECCLESIAE PRAXI
IN CULTU IMAGINUM SALVATORIS, ATQUE SANCTORUM.
MONITUM.

Posquam fufus locuti sumus de Cultu, quem semper adhibuit, & adhiberi permisit Ecclesia Sanctiss: instituti nostri ratio populat, ut verba facianus de honore quem praestamus eorum Imaginibus, & illis Salvatoris nostri, Beatisimae Virginis, Angelorum, & eorum, quibus Ecclesia patitur a nobis eo modo coli, quem nobis prescribit.

Si Concionator hoc sibi sermonis argumentum proponit, mea quidem sententia opus est, ut se a Controversia Scriptore dissimiliem probet, atque extra omnem dubitationis aleam supponat. 1. Primitive Ecclesie confutandum, idemque antiquitatem cultus, qui confant, atque immemorabili initiorum traditioni. 2. OEcumenici Concilii decretum, quo adversus Iconoclastas sanctius fuit, hunc cultum licere ita, ut de fide sit Imagines coli posse. Christianus orator non debet prolixus de Cultu hujus natura verba facere, neque omnes eius conditiones expondere: illi satis est docere, honorem, qui adhibetur imaginibus, referri ad personam, que honoratur, & causas, quas in hujusmodi cultus possimus sequi; quare Religiosus vocari posset, & quomodo possit adhiberi; sed pratermittenda non sunt utilitates, que inde percipiuntur, perennem miracula, que Deus operatur, exemplum, & praxis preflantissimorum eorum, & sanctitatis fama preflantum. Hec omnia expostra possunt superius hereticis, quibus nihil antiquius est, quam religiosissimos sensus, & sanctissimas Ecclesie confutandinas improbarere.

DE PRAXI ECCLESIAE

In cultu Imaginum Salvatoris, nique Sanctorum.

Cum praecepit Deus populo suo: Non facies tibi sculpsiles, neque omnem similitudinem. Et subdit statim, Non adorabis, neque cales in eis. Non igitur qui existimat omnino plangendi, fingendi, aut sculptili artem hoc praecepto prohibet: Nam in Scripturis iussi Dei sanctuariora, & imagines effectas legitimus Cherubim, seraphim anci. Superst. igitur, ut imaginis ab eam rem vestitas intercederemus, in quid simularior, quam Dilex. volvend. ut vero *Dei cultu* dereliqueremus. Duplicit autem potissimum ratione, quod ad hoc praeceptum attinet. *Dei Majestatem* reverenter laudis profecit enim; altera, *Idola* & *imagines tamquam Deum* colantur, aut credunt inesse aliquis in his divinitatibus, vel virtutis, propter quam non colendo, vel quod ab eis sit aliquid perendum, vel quod fiducia sit in imaginibus figura, virtutis olim fuisse a genitibus, qui in idolis sumi *sumo* callabent, quod pessima facie littere reprehendunt: altera si quis reverer divinitatis formam aliquo artificio effingere, quafi corporis oculi conspici, vel coloribus, aut figuris exprimil posset. Quis enim Deum, as inquit Damascenus, qui sub aspectum non credit, qui corporis extre eis, qui nullis terminis circumscibit, nec nulla figura describi querit, possit ex primato: quis res in altera Nicena Synodo uberior explicaverit. Praelate igitur Apostolus *omnibus* Idola incorruptibilis gloriam infinititudinem volvunt, quadrupedum, ac serpentum dixit. Hac enim omnia tamquam Deum venerabantur cum illi habuit rerum *imagines* potentes. Quocire Israëlitæ, qui ante vienit simularium clamabant: bi sunt uel ihsu, qui redirentur de terra Egy-
pti; idololatria sunt appellati, quia murarunt gloriam suam in similitudinem vistit comedensis fenni. Ex Catechismo Concili Tridentini.

Cum igitur Dominus Deus alieno coli prohibuerit, ut penitus idololatria solleter, imaginem Divinitatis ex ore duci, cui alia quavis materia fieri prohibuit: quod Ieremia declarans inquit: Cui similem fecisti Domum, aut quam imaginem posueris ei? aqua in hoc praecepto hanc sententiam contineat, prater Sanditonum Parvum scripta, qui tam, quemadmodum in septimo Synodo expostum est, sic interpretantur, illa etiam Deuteronomii verba fatis declarante, ubi populum auctoritate ad Idololatriam cum velles, aiebat: Non vides aliquam familiitudinem in die, qua locutus es vobis Dominus in Horae de medio ignis. Quod sapientissimus Legislator ideo dixit, ne quo errore duci dividiribas imaginem fingerent, Deoque debitu honorum rei creare tribuerent. Ex Catechismo Concilii Tridentini.

Nemo tam propterea causa religionem, Deinde legem quidquiam
communi pater, cum sanctissimis Trinitatis aliquas persona quibusdam
signis exprimitur, que tam in veteri, quam in novo refra-
muto apparuerunt; non enim tunc dicitur eis, ut illa imaginatio-
ne vestitam credit expiri; sed illi dicitur deinceps Propterea proprie-
tatem illorum, videlicet pietatis.

Quare Angeli etiam sunt humana specie, tam aë effuguntur: ut intelligant fidèles, quam profecte sint in humana genu, & tam
humanae mentis, non actiones, quae Deo tribuuntur: volent cum ex
Danielle pinguis multique diu in terram, antequam aperte
aperi sunt, Del etiam, & infinita sapientia significatur, qua
omnes hominum cogitationes, & actiones, ut de iis iudicium
erat intusur. Ex Concilio Tridentini Catechismo.

QuareAngo
It sub hu
mans form
ex hibetur

mentem eis indicendi bellum Ecclesiz, impugnando doctrinam adeo folide probatam, & constitutam. *Reens Autor.*

Nihil insufum, intentatumque reliquit Imperator, minas, pollia verba, blandas promissiones, terroreque; ut Christianos in suam sententiam aliceret, atque pertraheret; ut ideo omnes perfugerentur Cultum Imaginum; quem idolatriam vocabat: sed quia injuriosus voluntatis Casaris minister gereretur, cuius violentum ingenium jam in cruentos crucifilios effusus exarist, doctores nonnulli provinciam sibi populoferoperunt illum converstari, & incendi in illius animalium horrorem facinoris, quod nulla ratione poterat sustentari. Cum autem essent doctissimi, & in Ecclesiæ doctrina consensufulissimi, offendenter ei, maximum interesse dicerimus Idola, quæ Ethnici adorant, & imagines, quas Christiani venerantur. Idolum esse simulacrum, quod Deus esse creditur, vel quod fallacem representat divinitatem; cui honores divini adhibentur: imaginem vero sanctam veram esse representationem ejus, qui profecto est honore dignissimus, videlicet Iesu Christi Domini nostri, Beati Virgini, & Sanctis suis, legitime adorari posse, & in seipso, & in Sanctis suis quorum coluntur imagines; quia haec representant eos, quos in gloria sua coronavit. *Historia Ieronimiana. Tom. I.*

Videamus in secunda Nicena Synodo validissimis rationibus confutari falsas omnes rationes, quibus Concilium sub Constantino Copronimo habitum, quod sibi vindicat nomen septimi Synodi OEcumenice, impugnat imagines, & honores, qui illis adhibentur. Haec prator propter illa sunt, quibus Protestantes deinceps usi sunt contra Ecclesiam, quae omnes fere fallaci innaturunt imaginatio*n*i, quae in eo posita est, quod idolum, & imago idem est, & honore, qui eidem adhibetur, euende est, qui uni Deo et adhibendus. Hoc assertum Concilium semper hoc praluppenit, quia aliquid afferat ad illud probandum. Sed nihil afferre poterat, nil enim fallacius est: & in hoc illud initianus Protestantes, qui doctrinam suam de imaginibus immiciti ex tollunt laudibus, quia sibi caueant, secundum principia sua, illam sibi damnandam esse, quia ipsa quoque ab illa damnantur dicente anathemate in eos omnes, qui rejiciunt inter-

Cultus, qui probatur est imaginibus, nulla re melius probatur; quam illius mulieris example, quam Jesus Christus a Sanguinis fluxu liberavit. Mulier haec prebeat volenti Iesu Christi fine acutitudinis argumentum. *Acta apoc.* *vers. 10.*

Mirum est primos illos Icomontchos, qui imagines ferre non poserant, Crucem coluisse, cui illa in occasione tantum hominem praesertim, ut voluerint, iusserunt fieri per facrum hoc lignum conjunctim cum Sancta Eucharistia; et natus videtur esse deus. *Historia Icomontchorum.* Et ratione non senebant adorare Crucem auctam, vel argenteam proprie. Iesum Christum validus probare etiam honorem admisimus imaginibus, que immediate illam representant; quod certissime Crux minime facit. Sed illa veritas sibi est uniformis. Error, & mendacium sunt nimis infirma; ut te se ratione sibi constante, & ad normam exacta, sustineant. *Historia Icomontchorum. Tom. I.*

Sanctus Stephanus Junior postquam diu latus est in deserto, Constantinopolim iussit Imperatoris Leoni Copronymi acceditus, coram illo, totaque aula inspectante memorabile factum edidit, ut palam iconoclastas impunitatis argueret; viens enim Imperatorem, qui Theologum agere volebat, non aspergi vim reponfumque furiarum fallacibus argumentis, quae ille affrebat, *Sanctus Eremita editio e tunica sua argenteam monicam, quam ab amico mutuam accepit. Max illam offentans coru universo, imaginem Celsaris excolam*

Primus Ecclesie seculis, quibus in Imperio regnabat Iodolatria, uts fauorum Imaginam, statuaram vero potissimum erat infrequior, non cui praeberet locus credendi, Christianis non desse Iodus sua, surrogata in eorum locum, qua ab Euthenio celebantur. Sed cum Ecclesia de Euthenica Religione triumphum retulit Constantino Magno imperante, ac tunnus tumultu, nullusque amplius scandulum nacta est; tunc siue Christiani ediscunt templia, quod antea non nulli facere noluerunt; incepert etiam palam in tempis exponere, & domi sua sacras restituere Imagines, de quibus Sancti Pates loquuntur psalmum cum laude, & quas summo cum honore venerari sunt, & per quas placuit Deo eximia operari miracula. *Historia Iconoclastarum.* Tom. 1.

habentem, petit, utrum pona dignus esset, qui illam perdidus concularet proper injuriam, que fieri Imperatori. Haud habitanter illi redditum fuit, illud feci futurum extremo supplicio puniendum. Tunc Sanctus illi vir ingenti emulo suspirio ad Leonem conversus: quid ergo, dixit illi, Domine; scelus est dedecore astrege imaginem tuam, quia metallum hoc notatum est; quia iniuria cadit in personam tuam, quam nummus reprebeat; & putas non esse convenienter confingere, & calcare, in ignem proscire, & ferecent modis dedecorare Imaginem Salvatoris Mundi, quamquam non magis colamus materiam in qua ea fuit, quam aurum, vel argentum, in quo figura tua fuis impresa; & totus honor, qui adhibeatur illi in ipso Iesu Christo termini-

Mirum est cultura Imaginum Domini nostri, atque Sanctorum esse adhuc causam Schismatis Protestantium, ac sequentur, qui per hanc imaginem reprobantur; Sed zelus illum longius paulo propulit &c. *Historia Iconoclastarum. Tom. I.*

cessioneis eorum ab Ecclesia Catholica post decisions tot Conciliorum generalium, & provincialium, constantem traditionem, auctoritatem Sanctorum, & Sapientissimorum Doctorum, qui seculis omnibus flowerunt, ex tandem post explicationem, & elucidationem, quam Theologi prebuerunt dubitationibus, & fictis criminationibus, quas haec in re excoagitavit heretici, ut rebellioni sua fucum alinieret. Dic tunc; satr enim, ut plurimum, periti sunt Historici Ecclesiastici, ut ignorare minime possint, unde error fuis ortus fuerit; videlicet ab Imperatore quadam, qui factus fuit Haresiarcha, qui cum primus in extremo incidisset, suam adhibuit auctoritatem; vires, potentiam, ut illum in Christianis religionis inveharet. Verum si ipsi Protestantes adeo male lutei, ut tallant haec in simplices animas, & illis perfundant, cultura, & honorem, qui adhibetur imaginibus Longonensis Episcopus probaturas cultum, qui adhibetur imaginibus, teste Sancto Gregorio Magno, produxit suum ad Secundum Epistolam, in qua mittens ad hunc Anachoretam imagines Iesu Christi, Dicparis, & Apollonii. SS. Petri, & Pauli dicit illi ne se profanaretur Salvatoris imaginis velut aliqui divinitatis, fed per actionem hanc adorandum esse illum, quem illa nobis representat, vel nascitent, vel morientes pro nobis, vel fedentem in folio suo: denique cultus his Sandorum imaginum hoc modo intellectus ratione prototyporum storum, & personarum, qui representantur, adeo solide probatus fuit magis teum copia, qui exposti fuerint ab eruditissimis Episcopis Gallie, ut anachoretae percolunt fuerit Concilium bulum Constantinoopolitanum, & quicunque negarent debitam Sanctis imaginibus venerationem. *Hist. iconoclastarum.* Tom. I.

rul.
go-
pif-
erit
rus
ma-
de-

... quod bos, siisque irreprehensibilibus testibus, ubi cum Iudei cruci-
occidi in Sy-clivisissent imaginem Salvatoris ex iuxta lancea qua illam trans-
fervit, probato prodigiis Sanguinis, & aquaz copia, ut in-
fars cultum magis debet.
Ecclesiastis, quod in causa fuit ut Iudei, quorum
egregitatis Ecclesias, etiam curati fuerunt per Sanctum hunc, ac mi-
raculorum liquorem, omnes Berytus baptismo abuti petierunt.
Cum factum est omibus compertum, atque exploratum,
ita ut in dubium revocari non posset sine apero mendacio,
& summa cum imprudentia testimoniū oculorum, & vox
Mundi totius; nemo, & ne unus quidem eorum, qui fuerant
ardentissimi Iconoclasti, illud negavit, & quia octo ex eo
tempore facula effluxerunt, non viger amplius eadem par-
fusio, & libertatem sibi vindicant negandi, quod sane ir-
rationabile est; nisi quis contendenter temporis diutinu-
te veritates aboleri, & fieri, ut quod fuerit, & non est am-
bitus.

plus, nungun fuerit. *Idem.*
Calvus probatus ponendas non esse imagines in templis, in medium adfert Canonem sextum supra trigelimam Elberitani Concilii habiti antiquis in Hebreis Hispanis celeberrima; sed hoc opus pessime censit Auctori. Hoc enim Concilium undeviginti Episcoporum, quia habitum fuit dum facerent perfectiones, anno ante Niciana primam synodum vicelimo, statutis solum, non fierent picturae in corpore,

atque edificio Ecclesiastum; ne, inquit, quod colitur, & adoratur, sit in parietibus, unde contumelie poterat, ut saevientibus persecutoribus id genus imagines non eaque facile celerarentur, ac tabulæ videoque remanerent exposta injuriis, & contumelias hæc reuocari; vel ne humiditate corrupte, ubi tempora deserentur, tandem redigerentur in statu ipsi indignum, & eo, quod repræsentabant. Itaque tantum abell, ut Concilium illud adeo veras quidquam edixerit, quod cuius officiarum imaginum, ex econtra earum honori confundat, & palam ostendat, ita viguisse conseruidinem habendi imagines, easque in Ecclesiis venerandis, ut in ipsis etiam parietibus pingerebant; quod adhuc & in ipsis etiam Hispania factum est, ex quo editi illus, quod ad patrum tammodum pertinet, causa cœpsit. Hæc omnia probant, Calvinum, qui dicere ausus est, ut oratione suorum, found

Catvnum, qui dicunt autus est, pritribus quoque facilis Ecclesiæ nullas fuisse in Ecclesiæ imaginis; historiam penitus ignorasse; namque praesertim post Confantini conversionem ut extant in oppositum exempla in historiis, & Patribus; & videatur adiutare tantus in Catacombus Sanctarum imaginum numerus, ab *Paulo* *et alii* *in Proverbio* *multas* & *Synaxes* perfectissimum tempore peragebant, ut existimemus ejus hodierna sita dicimus, qui magistro doctiores sunt, illius infinitæ rubore sustundi. *Ibidem.*

Ut melius intelligamus, quem cultum debeamus imaginibus, pincis, & perficiunt verbis exponere volo, quidquid Ecclesie nobis credendum proponit, secernens id ab eo, quo curiosorum, & doctorum subtilitatis, infirmorumque superstitionis, atque ignorantia commiscunt. Ad id presupponendum est imagines per se nullo else in discrimine, neque praecipi, neque vetari in Evangelio, & in veteri testamento Deum interdicere tantum Idola, & imagines, quibus adhibeatur cultus divinitati tanquammodo debitus; quod innescit ex eo, quod imperavit Deus, ut aliquot ferent imagines; quatenus usus per confequentes else potest optimus. Hinc necessario inferendum est; Ecclesiam illis uti posse, ut sibi vixum fuerit pro varietate locorum, temporum, & occasionum, quemadmodum facere conveuit de rebus sexcentis, que sunt natura neutra sunt, neque sunt omnino ad salutem necessaria. *Idem.*

Animadvertisendum est etiam, quanvis veneratio, & cultus, qui reddi potest imaginibus, restandat ad obiectum, quod representant, addendum est, has imagines prater protet honorari, quemadmodum adhibetur honor Legato Principis aliquis propter personam, quam representat, simulacrum honoratur Legatus in persona sua, sed honore longinquieri: Similiter honorem, qui deferunt imaginibus, diff

teriori: Similiter honorem, qui defuerit imaginibus, alius
que rebus divino cultui dicatis, peculaire quidem esse cul-
sum, sed longe inferiore illo, qui defuerit rei repre-
sentata, vel in cuius gracionem definita est. Hic autem cultus
bifurcari praestari potest, negativo modo, qui in se constituit,
ut afficiatur dedecore, exhibiendo illas in usu profanis, &
modo positivo, collocando illas in altaris, vel in zibitis
privatis in sublimi, & angusto loco, coram ipsis genitae
Hecendo, illas floribus ornando, vel aliis honoris indicis,
quibus illæ possunt decorari; quia tamen honoretur matre-
ria, premium neque industria opificis, a quo elaborantur.

ratio, præsum, neque industria opificis, a quo elaborata fuerunt. *Idem.*

Ad tollendum igitur errorem eorum, qui credunt imagines non esse colandas, Nicenam Concilium ubi quibusdam in occasiōibus per omnia exteriora reverentia signa illis hominēs adhiberi, non quidem absolute in se ipsis; cum enim tantum innanimes, nullam habent qualitatem; que tibi reverentiam valeat conciliare, quemadmodum homines, & tibi Angelus regens, representant.

etiam valent coenac, quemadmodum homines, & Angelis, sed tantum relate ad prototypos, quos representant, quod pascha exprimum inventum in Concilio. Hic honor mere relatus, qui illis tribuitur, & qui per illas transiens adhaeres autographo, quod in illis imaginibus colitur, est specie-

sat ha*t* traditiones sive profide, sive pro praxi. Nam Evangelium defterunt ad defoculandum, & re ipsa defoculamus multa cum reverentia; crux adoratur, crucis signum in fronte imprimuntur, jejunant ante Pascha, imaginis hæc festivitas alio tempore celebratur ab eo, quo a Iudaïs recolitur: Nil horum, neque aliorum sexcentorum inventus scripsimus in Evangelio, aut in aliis Canoniciis libris; & nihilominus hac facimus, quia Ecclesia sanctas has praxescepit per contamitem Traditionem, que a tempore Apostolorum de manu in manu tradita ad nos usque pervenit; qui illam religiose non fecus ad Patres nostri servamus. Quod vero spectat ad imaginem cultum, nobis major est ratio; quoniam imagines Iesu Christi hunc representant melius, quam liber Evangeliorum; & Crux; nam asserere cum Iconoclastis, hæc esse idola, præterquam quod Crux quæ adoratur, esther idolam, magis cunctis cæstis est; & facta stultitia, cui par esse non potest, nisi demens nequitia, vel extrema ignorantia: quandoquidem secundum Sanctum Paulum, Idolum nihil est, cum nihil sit, nisi representatione rei, qua non est: videlicet, false divinitatis; & imago, in qua natura cognoscitur dænia virtus, nobis re ipsa representant id quod profecto est honore dignissimum, & quod honoramus eodem modo, quo veneramus quotidie Majestatem regum in imaginibus, quæ illos representant. **Idem.**

temporum nostrorum Protestantes minus intèni ac magis moderati, quam majores sui, pudore eorum suffunduntur, & illa proprie nominis sui honorem veillent infecta. Ita non ferri animus illis vitio vertere Patronum suorum fecerla, sed ab illis errore avertere, apriendo oculos eorum, ut originis sua infamiam in Iconoclastarum turpitudine deprehendant. Ex *Historia iconoclastarum*, tom. 25

Sacrafæcta Tridentini Synodus præcipit Episcopis, & tis omnibus quibus data fuit provincia populos eradicandi, ut doceant.... Servandas in Tempis posticuum Imagines Je-
su Christi, Virginis Deipare, aliorumque Sanctorum; & eisque debitum honorem, ac veneracionem eis præfandant; nos quod in illis aliquæ esse creditur divinitates, aut virtus, proper quam in honore nisi habendas, vel aliquid ab illis pendendum sit, vel in illis confidendum, quod olim facebant Etheñii, qui spem suam in idolis suis collocabant: sed quia honor, qui illis præfatur, refutetur ab Prototypos quo representant: Ita ut per imagines, quas oscularum, & causarum quibus caput aperimus, ac nosmet prosterimus, adoremus Jesum Christum, & veneremus Santos, quorum militudinem gerunt. Quid definitum fuit per Canones Conciliorum, præfert vero secundi Nicani contra Imaginarii impugnantes. **Idem.**

Ad hanc Episcopis curandum est: nec libet, ut

Quod autem convincit eos, qui confringunt imagines, eff quod sicut nonnulli Iconomachi adorabant Crucem, & venerabantur Evangelia, crux vasa, & Sanctorum reliquias, ut ipsi facimus: plures conglomerant locos in laudem Sancte Crucis, & factum hoc suum excusaturi, negant se adorare imaginem Iesu Christi; & unam hanc ratione afflent: quia Iesus Christus mortuus est in Gruce; non autem in imagine. Fait ne unquam ulla habat infelicitas argumentatio? Perinde ac Iesus Christus mortuus fuisset in Gruce, argentea, arcu, & lignea, quam adoramus; & per illas nos redemisset. Quandoquidem ergo illi ipsi fatentur vera Gruce, et imaginem esse adorandum, cur adoranda non sit excepto Crucifixi? Et si Crucis imago adoratur, quia Cruz est in-

frumentum per quem Iesus Christus redemit nos, cur non adorabimus imaginem Iesu Christi qui per se ipsum nos redemit? Dicere enim si fieri, quia humana figura simplices inducere potest in idolatriam quam figura rei inanimatae, qualis est Crux; hoc est palam confiteri, honorem, qui adhibetur imaginis, quatenus ad Prototypum referatur, nihil mali habere in se: praterquam quod non periculum, tamen est, facile potest auferri per eruditum, quemadmodum in aliis sexentibus qua bona sunt, quamvis illis alii possint abutiri. Sunt etiam adeo ceci, ut nol posse patet illos locos, ut ostendant, nefas esse, "adore opus manuum hominum", *sicut videntes*, *sicut vata*, *lumen Evangeliorum*, & Crucem, quam venerantur, eis opera manuum hominum, qui re ipsa nequeunt adorari supremo cultu, qui Deo debentur; sed alio tantum, qui hoc longe inferior est, & per foliam rationem, quam haec sacra habent cum Deo.

Ex historia Ieronimiana Tom. 2.

Si qui abutus obperierit inter sanctas, & salutares habentes, Sanda Synodus optat, ut penitus delectantur: ita ut nulla expouatur imago, que rubidibus aliquipm erroris probare valeat occasiōnem. Cum ad simplicis populi utilitatem piagentur historie, que in sacris Scripturis narrantur, explicari juber, non ideo velle exprimunt divinitatis insignia, quasi polser, ornari, operari, &c. vel coloribus, & imaginibus representari: Deinde omnem auctoritatem superius ad Sanctorum invocationem, in veneratione Reliquiarum, & imaginum usu. Omnes interdicunt quæsum, & evitari quædamque esse potest lacrima, ita ut non pingantur, neque exornentur imagines modo parvum honesto, neque illis param modesta forma tribuantur, neque illius fratibus follementum, aut visitationem Reliquiarum, ut hanc convivias, & comeditias, quasi festivitates celebrarentur in honorem Sanctorum per id genus intemperantur. Denique precipit ut accurate inviolata Ecclesiasticis, ne quælibet idonea

Bogorix Rex Bulgarorum oravit Methodium, qui insignis Pictoris celebritate, & Religiovi viri famam fuerat adspicimus, ut domum quam recens adificaverat sibi, quin aliquid adaderet praeterea, nisi ut ibi coloribus aliquo exhiberet tru-
inventum Episcopi, ne quid videatur incompositum, inde-
corum, profanum, inhonorem; quia Domum Dei debet Sanctudo. Ex Historia tornacisaurorum. Tomo 2.
Sacrae Tridentinae Synodus declarat, licere nemini
exponere, vel facere, et aliquid exportare in aliena Procla-

terculentas praeceps, illa et rorosus aruspex emeretur exstinctas imagines, que terrorem carent, quibus ipse obliterabatur; cum summi afficeret volupitate ex adspectu Tabularum; in quibus videntur venatorum pratalia cum apri, leonibus, urbis, atque tigridibus. Quia in re cum Methodio nihil videbatur terribilis extremo adventu Iesu Christi, hunc mirum in modum exprimit cum terribilis circumstantiis suis, praesertim vero cum reprobis ad levam partem Iudicis sententia traditis damnacionib; a quibus in internum trahuntur. Bogoris tabularum hanc absolutam intuitus, ubi a calido Pictore didicit terrible Mysterium, cuius docendi opportunitas tempus nactus fuerat, ac veritatem coloribus exponebat, vel facere, ut auctore exponatur in aliquo Escripto, quantumvis immuni, nova aliqua imago, que ab Episcopo approbat non sit, neque recentia admittere miracula, vel novas reliquias admittere sine illius approbatione; qui adhibitis in consilium Theologis, aliique viris pia, id agere, quod cerebri veritati conforme, & aptum ad alendam veram pietatem Pidellum. Cumque eradicandis erit abusus quis, vel ambiguus, vel difficilis, vel aliqua enodata eripitur his questio, nihil decernat per se, sed confusat Metropolitanus, & Episcopos eisdem Provincia in Synodo Provinciali; ita tamen ut nihil novum, aut hactenus inaudatum statuar, incensibus Ponatur.

Imaginum venerandorum ulius in Ecclesia perpetuus est, & a prima antiquitate profectus. Terrillianus, Eusebius, S. Gregorius Nylicus, S. Aeternus Amaseiensis Episcopus, S. Paulinus, S. Nilus Abbas, Sancti Chrysostomi discipulis, S. Gregorius Papa, ex aliis plures antiqui Patres, quos referre longum esset, suppeditant rationes ad probandam antiquitatem, plus imaginum, in Ecclesia. Quia

Lutherus qui contra Ecclesiam insurrexit; nihil auctor est in Crucem, & Imagines. E contra ubi audiit, donec ille in VVirtembergens suo feculsi deliterat, Andream Gallofradium, qui ex discipulo Magister evadere cupiebat, crepita absentia sua occasione, Aras, & Imagines evertit, statim currit, ut se le obiecere furor novi iulii iconoclastis, aduersus quae duas scripta Epistolatas, in quibus damnat spiritum Iconomachorum, tamquam spiritum, ut illi filii, futurum, sanguinem, cadentem perfrantem. Sed Zwinglii, atque Calvinus discipuli, cum fulciscerent veterem primorum Iconoclastarum spiritum in Helveria, Germania, & alisque pluribus regionibus contra Tempia, Crucifixi, & Sancotorum imagines, nec non contra Christianos, qui venerantur illas, facili praeferito, ea fecerunt, tot coram superem feminorum obnubilacione. Ideo ea mox ex quo nullum illi eius dividatatem, aut virtutem, a qua non illa nostra supernaturale, si Jesu Christi, & Spiritus Sancti.

Devozione. Devozione, quia habetur erga quasdam Beatissimam Virginis, vel Sanctorum imagines, que miraculose feruntur, illis, iis quo nobis dicta sunt, non adversantes. Hax devozione non ideo
prosternit, sed elefeta probatur.

2. nobis dicta sunt, non auctoritate. 3. sed deponit non esse
probatum populus in his confidere imaginibus, ac arbitrii in
illis esse virtutem supernaturalem. 4. Imago enim Iesu Christi,
vel aliecius Sancti, per cuius occasionem Deus aliquod miraculum operatus est, miraculosa vocetur: 1. Ecclesia non patitur, ut palam exponatur, nisi veritas mira-
tulorum authenticae cognita fuerit ab Episcopis. 2. Ecclesia
non credit hanc simulacra, vel imagines esse principium homi-
rum miraculorum, neque in illis aliquam esse virtutem; ser-
vat eas solum cum reverentia tamquam monumenta boni-
tatis, & Omnipotencie Dei. Ita Israëli solide religio ser-
vabant olim cum reverentia Virgam Aaron, & arcuum ser-
pentem in memoriam miraculorum, quo Deus per hac in-
strumenta fuerat operatus. 3. Sperat Ecclesia, adspectum ha-
rum imaginum revocantes, in membris populorum miracula,
qua pro illis Deus operatus est, animarum eorum fidem,
eisque perfusafur ut serventes preces adhibeant, qui
in ijs protervare valeant novas effectus protectio[n]is Dei
per merita Iesu Christi, & per intercessionem Sancte Vir-
ginis, aut aliorum Sanctorum. 4. Non patitur Ecclesia, vo-
ta his imaginibus nuncupari, atque in illis quicquam con-
fideat. Eorum prototypi invocantur; in uno tantum Deo confi-
duntur. 5. Sperat Ecclesia Sanctam Virginem, vel Santos, qui hi in locis probata tribuerunt specimina sua protectio-
nis, non cefatu[m] a confundenti[bus] beneficiis, ubi supplices ad
orandum iliac mortales accesserint. 6. Si quis fidelium per
ignorantiam huius rei lapsus fuerit in executa aliquem, vel
si quis irreverenter abfuisset, hic ab Ecclesia non probatur, sed
precipit Patoribus ut illos corrigan, & populos doceant,
quid credendum sit de hujusmodi devotionibus. *Ideo*

Sententia
2. Augustini
de miracu-
lis qui sunt
ad uimlos
Sandrum
aliquorum
per alios.

Sanctus Augustinus in Epistola quadam, palam inquit, negari non posse id quod quotidiana probatur experientia; Deum ad Sancti aliquis tumulum ea operari miracula, qua ad aliorum sepultra non operatur: Et huic ininxus Fundatio ait, te misere Nolam ad Sancti Felicis tumulum ad elucidandum factum, de quo ora erat contentio inter duos

**adhibetur eorum, ut officiis cultui, quem Deo praestamus: neque enim
Sanctis non
cononuntur Sanctos adoramus, sed honoramus tantum; quia fideles sunt**

causis, qui
debetur
Deo, servi Dei, amici ejus, & opera gratia illius. Itaque honor,
in quo illos habemus, referunt ad Deum; vel ut dicam me-
lius Deum honoramus in Sanctis. Inquit procul dubio ali-
quis, Sanctos a nobis invocari, ideoque reddi a nobis
honorem illis, qui Deo non debent: quandoquidem Sanctus
Paulus ait: *quonodo invocabimur, in quem non credidimus?* Hinc
sequitur, inquit, quod sicut non nisi in Deum credendum
est, ut unum illum esse invocandum; qua in re ajo duplex
invocationis genus, eis distinguidendum. Primum est, qui lo-
cum, quem precarum, respicimus tamquam Eas supremam,
& quod per se ipsum nobis conferre potest quod ab eo pe-
timus. Deus unius hoc modo potest invocari; & de hac in-
vocatione loquitur Sanctus Paulus in loco memorato. Alterum
autem invocationis genus est per quod oramus aliquem
tamquam acceptum Ente funimo, atque ab illo pendente,

qui ab illo omnia possit obtinere nobis, quibus indigemus. Ita sanctos invocamus, quia credimus, illis nihil esse, quod non proveniat a Deo, & si dicimus ipsos nobis aliqua conferre bona, intelligimus id fieri propter preces, quas pro nobis offerunt Deo; ideoque invocamus Deum, & sanctos modo longe alio: Deum precamur, ut ipse ex nobis concedat, quibus egenus; precarum sanctos, ut Deum orient pro nobis, secundum sancti Pauli exemplum, qui tempore saepe fiduciam precibus commendabat. Liber cui sisimus: Religio apostolorum.

Protestantes nobis objicunt, nos invocare Santos, qui in Calis sunt, supponentes esse illis perfectionem, quam Scriptura Sancta uni tribuit Deo, scilicet cognitionem rerum, qua inter nos sunt, atque etiam nostrorum cogitationum, id eoque nos creatis rebus hominem Creatoris conferre, quod complexitur idolatriam. Sed respondemus illis cognitionem Dei infinite superare cognitionem Sanctorum; Deus quidem cognoscere omnia per se, Santos vero ea tantum scire, que Deus illos scire permittit. Adversari quidem nos negant Divina Providentia ordinem requirere, ut pro Fidelibus, qui nobiscum in terris verlanter, & nos inde bonos efficiat expiri. Credunt Deum hoc oblectari commercio, & caritate, quam invicem alii erga aliis exercent; cui autem nolunt aliquo modo Providentia, fideles qui in Calo sunt, cognoscere preces, quibus illos precamur, ut servent sanctum hoc commercium, & caritatis exercitum, quantum eidem non acceptum esse non potest. Respondere circa blasphemiam, quae contra nos, & contra eum, & contra fidem

dem dignatus est. Prophetis, atque Apostolis plura aperire
secreta? Sandis in Celo nonne magis faverit Deus, quam
plum faverit Prophetis, & Apostolis terra? Ceterum
Scriptura doget, Sanctos in Celo presentare Deo pre-
ces nostras; eos de peccatorum conversione gaudent, &
Nationes moderari: Hinc inferre possumus, Deum efficere, ut
Sandi cognoscant preces, que ab hominibus ad illos diri-
guntur. *Idem.*

Inurile est, dicet aliquis, invocare Santos, neque enim
liquet: urum illi nostras preces audiant; sed quid scimus
ipsi, Sanctus Augustinus ait, urum generia in effundant pre-
ces Deo, pro invocantibus fe, quemadmodum ipsi oramus
pro Defunctis quin videamus illos, & quis sciunt quid
elegant, vel ubi sint? Præterea, non defulant nobis rationes va-
lidæ, ut credamus Santos cognoscere preces, quas illis di-
rigimus. Si nihilominus illi eas minime norunt, fatis est,
quod videat Deus nostram humilitatem, & cum preces no-
stræ nobis non fatis perfectæ videantur, noscuperem, ut pre-
cibus Sanctorum roborentur, quas Deo nostris longe acce-
piiores esse putamus. Denique cum illi recipiunt sicut caritate,
atque experiri fuerint quam difficile sit temet salvare, orant
illi saltem generatiom pro omnibus hominibus; itaque cum
illi invocantur, idem est ac orare Deum, qui finit se flecti
precibus, quas Sancti pro nobis fundant in Celo, quod pro-
culdubio, non est inutile. Dicimus cum Sacrofacione Tridentina
Synodo, bonum esse, atque utile invocare Santos, qui
regnant in Celo. Hæc ratio nos debet ad sanctam hanc pra-
xi amplectendam impellere. Invocamus illos tamquam ami-
cos Dei, qui per vinculum Caritatis, quod cum nobis ha-
bent, sua interesse putare petere per Iesum Christum illa,
quibus indigemus, præstentem vero cœlestia, & virtutes, quæ
nos illuc adducant. Verum tamen est, nonnullos non deef-
tive, qui credant Sanctorum invocationem adeo utilem esse
nostræ salutis ut putent se deprecatoriam recitantes Corol-

lam, vel gelasante Scapularium, vel preces quadam Beatae Virgini, aut Sanctis fundentes, facile, ac certos salvos factam ita, quin Divinae legis mandata exequantur; sed quidam etiam inveniuntur, qui abutuntur hisce praibus pietatis, quae per se quidem sanctificare sunt; verum non ne rebus omnibus abutimur? Non ne abutimur auro, ferro, argento, igne, terra, Sole, aliisque rebus creatis? Precibus, Sacramentis, Biblicis &c. Quis ergo reliquias fieret, si essent auferendae ea, quibus aliquis abutuisset? Si quis illis abutitur, plures illis ad salutem uruntur utiliter. Prohibendum est igitur, hoc haram rerum seruum, & usus reliquandus

Manichæi, qui attribuebant Iesu Christo Corpus phantasticum, per coniecturam rejecibant omnes imagines, quae ilum representabant. Ariani, & alii, in hominem negabant. Julianus Apollata, Iesu Christi prostravit imaginem, ut in locis eius fuam subrogaret. Irridebat Christianos, quos Galilæos vocabat, dicentes illis transfiguratione tonitru Jovis, ad adorandum Crucis paibulum. Constantinus Copronimus imaginum ulium prohibebat, & Leones Tertius, & Quartus Imperatores illis igni abfumandas tradebant. Michael, atque Theophilus, & ipsi Imperatores, eas fusiflare non poterant. Valdenses dicebant imagines Deo esse contumeliosas; denique magna fuit Iconoclastarum multitudine, qui sape turbaverunt Ecclesiam. Ecceutra Scriptura, & omnis docet antiquitas, cultum, qui imaginibus adhibetur, fanfumillimum esse, atque utilissimum omnibus fidelibus. *Institutio Catholicæ Patriæ Coton.*

Tertullianus libro secundo contra Marcionem responderat populari objectioni defumpto ex Exodi capitolo viesimo, ubi Dominus vetat, ne sculpiat adoretur, ostendens verbum illud esse intelligendum de Idolis, & simulacris, quo in exercitu adducere posunt. Cum enim Deus creasset Calum, & terram, addidit haec verba, *num adorabis illas*, significans, se non incederet omnium imaginum genera, sed illas, que Latrice culto adorantur; alioquin non praecepit Deus, ut ponerebet zenus Serpens, & Arca exornare Cherubim, & Seraphim. *Idem*. Tertullianus idem in libro de Pudicitia scribit, Imaginem Iesu Christi super humeros gerentis oves, vulgo inculpata consuevit in Calicibus. Sancius Ambrosius in sermone de Sanctis Gervasio, & Protasio recitat apparitionem trium Sanctorum, quorum unus erat Sanctus Paulus, & dicit *se agnoscere* Apostolum ex Tabula, quam ante videt. Poeta Prudentius in hymno Sancti Cassiani, ait, *se oculos subfulsi in superiori templi partem*, quo de Sanctis ejusdem nomine appellabatur, ac illuc comprehendens imaginem Martyris coloribus exornatum, & scribit, super Sancti Hypolliti Sepulcrum *ve vidisse ejus imaginem cum signis, atque coloribus, qui ejusdem Martyrium representabant*. Sanctus Hieronymus testatur Sanctum Paulum coram Cruce prostratum, illam adorare consueuisse, perinde ac in illa

S. Gregorius in Epistola ad Serenum Massiliensem Episcopum corripit illum, quia aliquot imagines fregerat, ne ab aliquibus adorarentur; zelum quidem illius laudans, sed reprehendens imprudentiam; ostendit enim illi plurimum intercessum interdiximus inter servire imaginibus, & imaginibus uti.

De Sacramentis. in genere.

Illi audiendum non suffit, quod ante se nemo auctor esset Episcopus, vel Sacerdos; effectum esse superbiz reprehobare, quod ab aliis probatur; illum simplici populo expulsus liberum, quo studiri poterat, & alterius pictam fum, auferebat eidem imagines; aliud esse adorare picturas, & aliud venerari id, quod per picturas exhibetur; illic non pertinendia suffit ea, quae hominibus erudiendis proderant; non autem illis ad adorandum fuerant proposta; antiquitatem non immixtae imagines receperunt; illum reum esse nimium affectata singularitatis, recusavit id, quod ali receperant. Septima etiam Epistolam Iurium scribit ad Secundum: Mifimus tibi imagines, quas a nobis petisti, quandoquidem petito tua nobis accidit periculum; quia ex toto corde id queris, quod repräsentant. Scio enim te non petere Imaginem Salvatoris nostri, ut ipsam Imaginem colas; sed utiliter contemplatus memineris Dei, & illum ardentes diligas. *Instituto Catholicis Parisi Corson.*

cultus adhiberetur, si verum esset imagines adorari, quemadmodum Israelite Serpentem adorabant, negus alia sufficienter ratio prohibebat adeo stultam idolatriam, nisi illas auferendo. Fatabuntur omnes Imaginem Iesu Christi Crucifixi mentem nostram ad ipsam attollere. Imagines Sanctorum esse populo, ac rudibus documentato. Non insciabuntur magnum esse differeniam inter idolum, & imaginem; idolum enim representat id quod non est, image verum id exhibet, quod est. *Instituto Catholicis Parisi Corson.*

Honorare, & Adorare longissime diffant; quanvis haec verba in Scripturis passim promicie adhibita occurunt. Unde Deus est adorans proprio locundo; & si adoratio alteri cuiquam rei applicetur, veluti cruci, clavis, lancei, vestimentis ejus, id fit, quia ibi est Deus ipse, & imaginatio nostra praestitia ejusdem percellitur. Haec praecepsat id nobis proponuntur; ideoque iure in nobis reprehendetur cultus, quem præstamus imaginibus; nisi referatur ad

Secundum Nicenam Concilium ex trecentis, & quinquaginta Episcopis compostum anathemate fariis coris qui *Idolum*, & *Imaginem* unum, & idem esse putant; cum alterum quidem veritum a Deo sit, alterum vero permisum. Unde facile est inferre nosa imagines, sed pravum abusum imaginum prohiberi. Sed inter Christianos nullum peccatum est idolatria periculosis; quo magis metuenda erat in Israele, quibus tantum licet tantum fieri periculum, imagines quedam erant permisae, ut ex Scriptura innotescit. Cur ergo plus fit idolatrizare in cultu Imaginum Domini nostri, quam in retinendis, & attondendis illis Pontificum, Imperatorum, Regum, parentum, & confanguineorum, nec non amicorum nostrorum? *Item.*

Calvini, ac Protestantum mens non fuit omnino imagines interdicunt, sed auferunt tantum abusum, qui in plures fortasse locos obreperant in ultra eorum; & cum eversuerint, non inde factum fuit, quia male conseruerat; sed quia nonnulli crederunt facilius esse eas profus delere, quam abusus tollere dicentes, hac de causa Regem Ezechiam consivisse aneum serpente, quia filii Iuda adorabant illum, quasi numen aliquod; cui hodierna quoque die in Deum; quod non abludit ab Ecclesiæ doctrina, & a Philosophi sententia afferentis uno, eodemque motu imaginem ferri ad imaginem, & ad rem quam representat. Lutherus probare cupiens fidem suam de Imaginibus; ita loquitur. Docemus Sanctorum monumenta, Templa, Aras, Nonna, & Imagines esse adorandas, ut per illorum exempla excitemur ad perfervenda mala eadem, que ipsi pertulerint; & si alio modo coluntur, hec mera supererbit et, & Idololatria idem.

DE SACRAMENTIS IN GENERE.
MONITUM.

M O N I T U M

Ex omnibus Ceremoniis, que obseruantur in Catholica Ecclesiâ, maxime communis, & necessaria procedit dubio est administratio, atque receptio Sacramentorum, eorum vero presertim, de quibus fideles erudiendi sunt, & quorum Pafiores doctrinam tradere magis tenentur, ut Tridentinum docet Concilium. (Sessi. 7.) Quemadmodum non dubitatur de absolute necessitate, quam habent Christiani plurimi ex his Sacramentis, & de utilitate, que inde ab aliis percipitur; pariter persuasum nobis esse opus est de prerogativa Ecclesie Romane-hac in re super ceteras sectas, que sibi vindicant Ecclesiæ Nomen; qui Romana tantum illa omnia recipi. & administrat.

Agimus in hoc Titulo de Sacramentis generatim; nam quoniam in Bibliotheca Concionatorum fuisse exigitur de singulis Sacramentis, de Baptismo in Tomo primo Moralium, de Ordine, & iis que pertinent ad Sacerdotium, & Ecclesiasticae statim, in Tomo tertio; de Matrimonio ibid, de Sacramento Punitissimum in Tomo primo ubi de Confessione fuit sermo, de Eucharistia in Tomo secundo Mysteriorum Domini nostri; de Extrema unctione in Tomo secundo Moralium, ubi locuti suntus de preparatione proxima ad Mortem: evitabimus quam diligenter, ne quid femele dictum, recuperatur; nobisque satis erit loqui de singulis, quatenus referuntur ad eum modum, quo Ecclesia illa consuevit administrare, & alias tantum morales considerationes proponere. In Confirmatione Sacramento duximus dictius immortis sunt, quippe ex eo uberior percipi fructus potest, & ejus officia minus nota sunt, & explorata.

DE SACRAMENTIS IN GENERE

Saluator non solum Auctor est Sacramentorum, quia instituit illa, & quia nobis illa prouermat Sanguine suo, sed incallit etiam Auctor eorum in actuali productione admirabilium effectuum eorum, quatenus Deus, & quatenus homo. Tamen Iesus Christus, qui semper operatur hoc effectus immediate per se, non vult illos per se folum operari; sed utitur etiam ministerio illius, quem pro hoc munere Ecclesia constituit, & hoc illud est, quod adeo commendatur statum, ad quem habuisti estis per Sacerdotium, o Presbiteri. Et sane per hoc cum Redemptore cooperamini ad animarum Sanctificationem; per hoc vestrum est illis inferiorum portas obstruire, cum jamjan illuc erant prolapsari, & illis Cali portas aperire, que clausa erant, per hoc in manus habet omnes regnum theatro, quorum minimus gradus sine ulla comparatione pretiosior est, quam sexcenti Mundi. Num quidquam est admirabilius? Iesum Christum uti velle opera vestra in ministerio adeo divino, poststabilit Angelis, quibus multo melius videtur convenire?

Pater Segni de Parochorum officiis.
Principio igitur, quoniam universae de toto genere Sacra-
mentorum agendum est, ab ipsis nominis vi, atque notio-
ne oportet incipere, ejusque ambiguum significacionem ex-
planare; ut qua hujus verbi sententia hoc loco propriam sit,
fisiatis intelligatur. Quare docendti sunt fideles, Sacramenti
nomen, quod ad propositum retinet, altera Propheta-
nis, quam a sacris Scriptoribus acceptum esse. Nam alii au-
divina virtus sub rerum corporearum tegumentis occulte-
lum efficiat. Ex Catechismo Tridentino Genitili.
Verum prater nominis notionem, que hactenus declarata
est, rei etiam vis, & natura diligenter investigata est
& quid Sacramentum sit, fidelius aperendum. Sacramenta
caim ex genere earum rerum esse, quibus salus, &
justitia comparatur, dubitate nemo potest. Sed cum multa
rationes fiat, que ad hanc rem explicandam aptas, s.
Hudrey Bibl. Come. de Mys. de Her. Tom. V.

January 1817. Cont. A second paper, Tom. V.